

PROGRAM NAUCZANIA PRZEDMIOTU OBOWIĄZKOWEGO
NA WYDZIALE LEKARSKIM I
ROK AKADEMICKI 2017/2018
PRZEWODNIK DYDAKTYCZNY dla STUDENTÓW III ROKU STUDIÓW

1. NAZWA PRZEDMIOTU: PEDIATRIA

2. NAZWA JEDNOSTKI (jednostek) realizującej przedmiot:

Klinika Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych, I Katedra Pediatrii – jednostka koordynująca

Klinika Chorób Zakaźnych i Neurologii Dziecięcej, III Katedra Pediatrii

Klinika Pneumonologii, Alergologii Dziecięcej i Immunologii Klinicznej, III Katedra Pediatrii

Klinika Onkologii, Hematologii i Transplantologii Pediatricznej, II Katedra Pediatrii

3. Adres jednostki odpowiedzialnej za dydaktykę:

I Katedra Pediatrii, Klinika Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych

- **Adres:** ul. Szpitalna 27/33, 60-572 Poznań
- **Tel.:** 61 8491 432 **Fax.:** 61 8472 685
- **Strona:** www.gastro-ped.ump.edu.pl
- **E-mail:** pedgastro@skp.ump.edu.pl

4. Kierownik jednostki:

- **Prof. dr hab. Jarosław Walkowiak**

5. Osoba zaliczająca przedmiot w E-indeksie z dostępem do platformy WISUS

Prof. dr hab. Jarosław Walkowiak

6. Osoba odpowiedzialna za dydaktykę na Wydziale Lekarskim I z dostępem do platformy WISUS (listy studentów) (koordynator przedmiotu) :

- **Nazwisko:** dr n. med. Natalia Kobelska-Dubiel
- **Tel. kontaktowy:** 61 8491 618
- **Możliwość kontaktu (dni, godz., miejsce):** preferowany kontakt drogą mailową (natalia.kobelska@gmail.com), kontakt osobisty - po uzgodnieniu drogą mailową lub telefoniczną, Klinika Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych UM, ul.

Szpitalna 27/33, 60-572 Poznań

- **E-mail:** natalia.kobelska@gmail.com
- **Osoba zastępująca:** dr n. med. Łukasz Kałużny
- **Kontakt:** 61 8491 339, 583

7. Osoba odpowiedzialna za rezerwację sal:

- **Nazwisko:** dr n. med. Natalia Kobelska-Dubiel
- **Tel. kontaktowy:** 61 8491 618
- **E-mail:** natalia.kobelska@gmail.com

8. Miejsce przedmiotu w programie studiów:

Rok: III

Semestr: V, VI

9. Liczba godzin ogółem: 75

liczba pkt. ECTS: 4

Jednostki uczestniczące w nauczaniu przedmiotu	Semestr zimowy/letni liczba godzin			
	W	Ć	Ćwiczenia kategoria	S
Kl. Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych	5	31	C	10
Kl. Chorób Zakaźnych i Neurologii	4	14	C	3
Kl. Pneumonologii, Alergologii Dziecięcej i Immunologii Klinicznej	4	-	-	1
Kl. Onkologii, Hematologii i Transplantologii Pediatrycznej	2	-	-	1
Razem:	15	45	-	15

10. Tematyka poszczególnych wykładów, ćwiczeń i seminariów

Wykłady - Semestr zimowy		
Tematyka wykładów		Imię i nazwisko osoby prowadzącej zajęcia
Wykład 1.	Choroby trzustki u dzieci.	Prof. dr hab. Jarosław Walkowiak

Wykład 2.	Stany napadowe u dzieci z uwzględnieniem drgawek gorączkowych, padaczki wieku rozwojowego, napadów nie padaczkowych.	Prof. dr hab. Wojciech Służewski
Wykład 3.	Diagnostyka różnicowa w pediatrii na przykładzie stanów gorączkowych, hipertransaminazemii i powiększenia węzłów chłonnych.	Prof. dr hab. Magdalena Figlerowicz
Wykład 4.	Naturalne i sztuczne żywienie niemowląt. Żywienie dojelitowe i	Dr n. med. Mariusz Szczepanik
Wykład 5.	Wprowadzenie do chorób alergicznych u dzieci.	Prof. dr hab. Anna Bręborowicz
Wykład 6.	Niedokrwistości i skazy krwotoczne wieku dziecięcego.	Prof. dr hab. Jacek Wachowiak
Wykład 7.	Wprowadzenie do chorób układu oddechowego u dzieci.	Prof. dr hab. Anna Bręborowicz
Wykłady - Semestr letni		
Wykład 8.	Gorączka u dzieci.	Dr n. med. Natalia Kobelska-Dubiel

Ćwiczenia - Semestr zimowy i letni (godz. 8:45/9:30-13:00 z 30-minutową przerwą)			
Tematyka ćwiczeń		Osoba odpowiedzialna	Sala
Ćwiczenie 1	Nauka zbierania wywiadu u dzieci. Część ogólna badania przedmiotowego.	prof. dr hab. med. J. Walkowiak dr hab. med. A. Lisowska dr med. Ł. Kałużny dr med. N. Kobelska-Dubiel dr med. M. Szczepanik lek. med. J. Nowak lek. med. M. Duś – Żuchowska lek. med. B. Bancierz prof. dr hab. med. M. Figlerowicz dr hab. med. A. Mania dr med. P. Kemnitz lek. med. P. Małecki dr hab. med. K. Mazur-Melewska	Sale chorych w oddziałach klinicznych; Szpital Kliniczny im. K. Jonschera w Poznaniu.
Ćwiczenie 2	Badanie szczegółowe głowy i szyi.	prof. dr hab. med. J. Walkowiak dr hab. med. A. Lisowska dr med. Ł. Kałużny dr med. N. Kobelska-Dubiel	Sale chorych w oddziałach klinicznych; Szpital Kliniczny im. K. Jonschera w Poznaniu.

		dr med. M. Szczepanik lek. med. J. Nowak lek. med. M. Duś – Żuchowska lek. med. B. Bancierz prof. dr hab. med. M. Figlerowicz dr hab. med. A. Mania dr med. P. Kemnitz lek. med. P. Małecki dr hab. med. K. Mazur- Melewska	
Ćwiczenie 3	Badanie klatki piersiowej.	prof. dr hab. med. J. Walkowiak dr hab. med. A. Lisowska dr med. Ł. Kałużny dr med. N. Kobelska-Dubiel dr med. M. Szczepanik lek. med. J. Nowak lek. med. M. Duś – Żuchowska lek. med. B. Bancierz prof. dr hab. med. M. Figlerowicz dr hab. med. A. Mania dr med. P. Kemnitz lek. med. P. Małecki dr hab. med. K. Mazur- Melewska	Sale chorych w oddziałach klinicznych; Szpital Kliniczny im. K. Jonschera w Poznaniu.
Ćwiczenie 4	Badanie brzucha i narządów moczowo-płciowych.	prof. dr hab. med. J. Walkowiak dr hab. med. A. Lisowska dr med. Ł. Kałużny dr med. N. Kobelska-Dubiel dr med. M. Szczepanik lek. med. J. Nowak lek. med. M. Duś – Żuchowska lek. med. B. Bancierz prof. dr hab. med. M. Figlerowicz dr hab. med. A. Mania dr med. P. Kemnitz lek. med. P. Małecki dr hab. med. K. Mazur- Melewska	Sale chorych w oddziałach klinicznych; Szpital Kliniczny im. K. Jonschera w Poznaniu.
Ćwiczenie 5	Wybrane elementy badania neurologicznego.	prof. dr hab. med. J. Walkowiak dr hab. med. A. Lisowska dr med. Ł. Kałużny dr med. N. Kobelska-Dubiel dr med. M. Szczepanik lek. med. J. Nowak lek. med. M. Duś – Żuchowska lek. med. B. Bancierz	Sale chorych w oddziałach klinicznych; Szpital Kliniczny im. K. Jonschera w Poznaniu.

		prof. dr hab. med. M. Figlerowicz dr hab. med. A. Mania dr med. P. Kemnitz lek. med. P. Małecki dr hab. med. K. Mazur-Melewska	
Ćwiczenie 6	Zapoznanie studentów z badaniami wykonywanymi w Pracowni Analityki Klinicznej i Badań Czynnościowych Przewodu Pokarmowego (pH-metria, testy oddechowe).	prof. dr hab. med. J. Walkowiak dr hab. med. A. Lisowska dr med. Ł. Kałużny dr med. N. Kobelska-Dubiel dr med. M. Szczepanik lek. med. J. Nowak lek. med. M. Duś – Żuchowska lek. med. B. Bancierz	Pracownia Analityki Klinicznej i Badań Czynnościowych Przewodu Pokarmowego, Szpital Kliniczny im. K. Jonschera w Poznaniu.
Ćwiczenie 7	Zapoznanie studentów z badaniami wykonywanymi w Pracowni Endoskopii Przewodu Pokarmowego.	prof. dr hab. med. J. Walkowiak dr hab. med. A. Lisowska dr med. Ł. Kałużny dr med. N. Kobelska-Dubiel dr med. M. Szczepanik lek. med. J. Nowak lek. med. M. Duś – Żuchowska lek. med. B. Bancierz	Pracownia Endoskopii Przewodu Pokarmowego; Szpital Kliniczny im. K. Jonschera w Poznaniu.
Ćwiczenie 8	Problemy dziecka w przedszkolu. Obserwacja rozwoju psychoruchowego i zachowania dzieci przedszkolnych. Nauka nawiązywania kontaktu z dziećmi.	dr hab. med. A. Lisowska dr med. Ł. Kałużny dr med. N. Kobelska-Dubiel dr med. M. Szczepanik lek. med. J. Nowak lek. med. M. Duś – Żuchowska lek. med. B. Bancierz	Przedszkole nr 30 „Mały Olimpijczyk”, Poznań, ul. Szamotulska 75a tel.: 61 8472920
Ćwiczenie 9	Badania przesiewowe u dzieci szkolnych.	dr hab. med. A. Lisowska dr med. Ł. Kałużny dr med. N. Kobelska-Dubiel dr med. M. Szczepanik lek. med. J. Nowak lek. med. M. Duś – Żuchowska lek. med. B. Bancierz	Szkoła Podstawowa nr 80, Poznań, ul. Pogodna 84, tel.: 61 8610524
Ćwiczenie 1	Praktyczne aspekty diagnostyki laboratoryjnej w pediatrii.	dr n. rol. S. Drzymała-Czyż dr med. P. Krzyżanowska mgr A. Glapa	Sala wykładowa nr 116/sala seminaryjna nr 2; Szpital Kliniczny im. K. Jonschera w Poznaniu.

Seminaria - Semestr zimowy i letni		
Tematyka seminariów	Imię i nazwisko osoby	Sala

		prowadzącej zajęcia	
Seminarium 1. Pn. 8:00-8:45	Wywiad lekarski i badanie przedmiotowe w pediatrii.	dr med. Natalia Kobelska-Dubiel	sala wykładowa nr 116 Szpitala Klinicznego im. K. Jonschera
Seminarium 2. Wt. 8:00-9:30	Profilaktyka poekspozycyjna chorób zakaźnych.	prof. dr hab. Magdalena Figlerowicz	sala wykładowa nr 116 Szpitala Klinicznego im. K. Jonschera
	Szczepienia ochronne u dzieci.	dr hab. med. Katarzyna Mazur-Melewska	
Seminarium 3. Śr. 8:00-8:45	Wczesne objawy chorób nowotworowych.	prof. dr hab. Jacek Wachowiak	sala wykładowa nr 116 Szpitala Klinicznego im. K. Jonschera
Seminarium 4. Czw. 8:00-9:30	Celiakia u dzieci. Nietolerancja laktozy.	prof. dr hab. Jarosław Walkowiak	sala wykładowa nr 116 Szpitala Klinicznego im. K. Jonschera
	Ostra biegunka u dzieci.	dr med. Mariusz Szczepanik	
Seminarium 5. Pt. 8:00-8:45	Choroby wysypkowe u dzieci - różnicowanie.	dr hab. med. Anna Mania	sala wykładowa nr 116 Szpitala Klinicznego im. K. Jonschera
Seminarium 6. Pn. 8:00-9:30	Bóle brzucha u dzieci. Alergia pokarmowa.	dr med. Natalia Kobelska-Dubiel	sala wykładowa nr 116 Szpitala Klinicznego im. K. Jonschera
Seminarium 7. Wt. 8:00-9:30	Zaburzenia czynnościowe przewodu pokarmowego. Choroba refluksowa przełyku. Zaparcia.	dr hab. med. Aleksandra Lisowska	sala wykładowa nr 116 Szpitala Klinicznego im. K. Jonschera
Seminarium 8. Śr. 8:00-8:45	Semiotyka – kaszel, świszczący oddech, stridor, duszność, ból w klatce piersiowej, plwocina.	prof. dr hab. Anna Bręborowicz	sala wykładowa nr 116 Szpitala Klinicznego im. K. Jonschera
Seminarium 9. Czw. 8:00-9:30	Nieswoiste zapalenia jelit u dzieci. Krwawienie z	dr med. Mariusz Szczepanik	sala wykładowa nr 116 Szpitala Klinicznego im. K. Jonschera

	przewodu pokarmowego u dzieci.		
Seminarium 10. Pt. 8:00-8:45	Badania przesiewowe selektywne i populacyjne w chorobach metabolicznych.	dr med. Łukasz Kałużny	sala wykładowa nr 116 Szpitala Klinicznego im. K. Jonschera

REGULAMIN ZAJĘĆ:

Zajęcia z pediatrii realizowane są w oddziałach, pracowniach i poradniach przyszpitalnych Kliniki Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych, Kliniki Chorób Zakaźnych i Neurologii Dziecięcej oraz w wybranych placówkach oświatowych (przedszkole, szkoła).

Zajęcia z pediatrii dla każdej grupy studenckiej odbywają się przez 2 tygodnie. Każda grupa studencka dzielona jest w zależności od liczby studentów na 3-5 podgrup (A,B,C,D,E). Podziału na podgrupy dokonuje starosta grupy po uzgodnieniu z koordynatorem przedmiotu. Starosta każdej grupy studenckiej proszony jest o kontakt mailowy z koordynatorem przedmiotu w tygodniu poprzedzającym rozpoczęcie zajęć w celu ustalenia szczegółów organizacyjnych (dr n. med. Natalia Kobelska-Dubiel, e-mail: natalia.kobelska@gmail.com)

Warunkiem rozpoczęcia zajęć jest przystąpienie do kolokwium wstępnego, którego termin przypada w poniedziałek rozpoczynający pierwszy tydzień ćwiczeń.

Koordynator przedmiotu kontaktuje się ze Studentami za pomocą systemu AKSON platformy WISUS i tą drogą przekazuje wszystkie istotne informacje dotyczące przebiegu zajęć. W czasie trwania zajęć Student jest zobowiązany do regularnego sprawdzania wiadomości w systemie AKSON.

Odrabianie zajęć z inną grupą studencką jest możliwe tylko po uzyskaniu zgody Dziekana i uprzednim poinformowaniu o tym koordynatora przedmiotu (co najmniej tydzień przed rozpoczęciem zajęć).

PROGRAM ZAJĘĆ:

SEMINARIA:

Seminaria odbywają się w godz. 8:00 – 8:45/9.30 w sali wykładowej nr 116 Szpitala Klinicznego im. K. Jonschera UM w Poznaniu przy ul. Szpitalnej 27/33 dla całej grupy wg załączonego planu szczegółowego. Studenci zobowiązani są do przygotowania teoretycznego na każde seminarium.

ĆWICZENIA:

A. Ćwiczenia w oddziałach Kliniki Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych (także w Pracowni Endoskopii Przewodu Pokarmowego, Pracowni Analityki Klinicznej i

Badań Czynnościowych Przewodu Pokarmowego i przyszpitalnych poradniach specjalistycznych) oraz w oddziałach Kliniki Chorób Zakaźnych i Neurologii Dziecięcej odbywają się w godz. 8:45/9:30 – 13:00 z 30 minutową przerwą zgodnie z podziałem na podgrupy wg planu podanego w pierwszym dniu ćwiczeń.

B. Ćwiczenia w placówkach oświaty poza Klinikami (przedszkole, szkoła) odbywają się w godz. 8:45/9:30 – 13:00 z 30 minutową przerwą zgodnie z podziałem na podgrupy wg planu podanego w pierwszym dniu ćwiczeń.

Adresy placówek, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne:

1. Klinika Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych, Poznań, ul. Szpitalna 27/33, tel.: 61 8491 432. Kierownik Kliniki: Prof. dr hab. Jarosław Walkowiak
2. Klinika Chorób Zakaźnych i Neurologii Dziecięcej, Poznań, ul. Szpitalna 27/33, tel.: 61 8491 362. Kierownik Kliniki: Prof. dr hab. Wojciech Służewski
3. Szkoła Podstawowa nr 80, Poznań, ul. Pogodna 84 (tel.: 61 8610524)
4. Przedszkole nr 30 „Mały Olimpijczyk”, Poznań, ul. Szamotulska 75a (wejście od ul. Paszty) (tel.: 61 8472920)

PROGRAM NAUCZANIA

Wymagania wstępne:

Warunkiem przystąpienia do zajęć jest zaliczenie kolokwium wstępnego, którego termin przypada w poniedziałek rozpoczynający pierwszy tydzień ćwiczeń. Kolokwium wstępne ma formę sprawdzianu testowego i składa się z 20 pytań.

Zakres wiadomości na kolokwium wstępne obejmuje: teoretyczne podstawy badania przedmiotowego i terminologii klinicznej, zasady żywienia zdrowego niemowlęcia i szczepienia ochronne.

Przygotowanie do zajęć:

Studenci zobowiązani są do przygotowania teoretycznego na każde seminarium, co umożliwia im czynny udział w przyswajaniu materiału. W Przewodniku Dydaktycznym podana jest szczegółowa tematyka seminariów, podczas których asystent pełni przede wszystkim rolę moderatora. Wyłącznie bierna obecność na seminarium, wynikająca np. z całkowitego braku wiadomości, może spowodować nie zaliczenie seminarium i konieczność pisemnego opracowania omawianego zagadnienia.

Wymagania końcowe:

Kolokwium końcowe ma formę sprawdzianu testowego i składa się z 40 pytań. Zakres wiadomości obejmuje tematykę seminariów i ćwiczeń.

Wyniki kolokwium wstępnego i końcowego (wg numerów indeksów) są zamieszczane w systemie AKSON platformy WISUS i/lub na stronie internetowej Kliniki Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych UMP (www.gastro-ped.ump.edu.pl) nie później niż w ciągu 5 dni roboczych.

11. Kryteria zaliczenia przedmiotu: zaliczenie, egzamin teoretyczny i praktyczny

Zaliczenie – kryterium zaliczenia:

Obecność na seminariach i ćwiczeniach jest sprawdzana codziennie przez osoby prowadzące w/w zajęcia i potwierdzana w książeczce ćwiczeń studenta po zakończeniu tych zajęć.

Nieobecność usprawiedliwiona (do 2 dni zajęć) wiąże się z koniecznością odrobienia seminarium z inną grupą studencką. Nieobecność nieusprawiedliwiona (do 2 dni zajęć) na seminariach i ćwiczeniach pociąga za sobą konieczność odrobienia seminariów i ćwiczeń z inną grupą studencką.

W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się możliwość innej formy zaliczenia wiadomości z zakresu seminarium (ustnej lub pisemnej) u osoby prowadzącej dane seminarium (wyłącznie po decyzji Kierownika Jednostki Dydaktycznej lub Koordynatora Przedmiotu).

Jeżeli nieobecność na zajęciach przekracza 2 dni, student odrabia całość ćwiczeń z inną grupą studencką. W wyjątkowych sytuacjach decyzję dotyczącą sposobu odrabiania zajęć podejmuje Kierownik Jednostki Dydaktycznej.

Dwa spóźnienia równoznaczne z jedną nieobecnością i student odrabia dodatkowo 1 dzień ćwiczeń z inną grupą studencką (po uzgodnienia z koordynatorem przedmiotu).

Decyzja dotycząca sposobu i czasu odrobienia nieobecności na zajęciach każdorazowo wymaga zgody Kierownika Jednostki Dydaktycznej i/lub Koordynatora Przedmiotu. Niedopuszczalna jest samowolna zamiana grupy i podgrupy studenckiej.

Kolokwium wstępne i kolokwium końcowe przeprowadzane są w formie testowej (test jednokrotnego wyboru). Liczba pytań na kolokwium wstępnym wynosi 20, na kolokwium końcowym 40. Prawidłowa odpowiedź na 1 pytanie równa się uzyskaniu 1 pkt. Łącznie student może uzyskać 60 pkt. Dla zaliczenia przedmiotu ustalono granicę 39 pkt. (65%).

Kryteria ocen:

- 57-60 pkt - bardzo dobry
- 53-56 pkt - ponad dobry
- 48-52 pkt - dobry
- 44-47 pkt - dość dobry
- 39-43 pkt - dostateczny

W przypadku nie zaliczenia kolokwium końcowego student zobowiązany jest do ponownego przystąpienia do zaliczenia pisemnego w terminie uzgodnionym z koordynatorem przedmiotu.

Przypominamy, że:

- studenci podczas zajęć na oddziale klinicznym są zobowiązani do noszenia fartuchów ochronnych (własny czysty fartuch) oraz identyfikatora z imieniem i nazwiskiem
- na zajęcia w przedszkolu należy przynieść obuwie na zmianę lub ochraniacze na obuwie
- na ćwiczenia każdorazowo należy zgłaszać się z własnymi słuchawkami lekarskimi
- studenci przebierają się w szatni i tam też pozostawiają wszystkie rzeczy osobiste (torby, plecaki i wszelkie bagaże)

12. Literatura:**Zalecana literatura:**

Podręczniki podstawowe:

1. Krawczyński M.: Propedeutyka Pediatrii. PZWL 2009.
2. Obuchowicz A.: Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii. PZWL 2010.
3. Kawalec W., Grenda R., Ziółkowska H. (red.) Pediatria. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2013.
4. Socha P, Lebensztejn D., Kamińska D. (red.): Gastroenterologia dziecięca. Podręcznik do specjalizacji. Media Press, Warszawa 2016.
5. Dobrzańska A., Ryżko J. (red.): Pediatria. Podręcznik do Państwowego Egzaminu Lekarskiego i Państwowego Egzaminu Specjalizacyjnego, wyd. II. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2014.

Podręczniki uzupełniające:

1. Kawalec W., Milanowski A. (red.): Diagnostyka różnicowa najczęstszych objawów w praktyce pediatrycznej. WL PZWL W-wa 2003.
3. Żywnienie dzieci w zdrowiu i chorobie. Wyd. I pod redakcją Mariana Krawczyńskiego. Wyd. HELP MED. Kraków 2008.
4. Lissauer T., Clayden G.: Pediatria. Elsevier Urban&Partner 2009.

13. Studenckie koło naukowe**SKN przy Klinice Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych:**

- **Opiekunowie koła:** dr med. Natalia Kobelska-Dubiel
- **Tematyka:** Zagadnienia z zakresu gastroenterologii dziecięcej i chorób metabolicznych.
- **Miejsce spotkań:** sala seminaryjna/wykładowa SK im. K. Jonschera UM w Poznaniu, Oddział Gastroenterologii Dziecięcej.

SKN przy Klinice Chorób Zakaźnych i Neurologii Dziecięcej:

- **Opiekun koła:** dr med. Paweł Kemnitz
- **Tematyka:** Zagadnienia z zakresu chorób zakaźnych oraz neurologii dziecięcej.
- **Miejsce spotkań:** sala seminaryjna Kliniki Chorób Zakaźnych i Neurologii.

14. SYLABUS (proszę wypełnić wszystkie pola w tabeli)

	WYDZIAŁ LEKARSKI I			
Nazwa kierunku	Lekarski	Poziom i tryb studiów	jednolite studia magisterskie	stacjonarne
Nazwa przedmiotu	PEDIATRIA	Punkty ECTS	4	

Jednostka realizująca, wydział	Klinika Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych, I Katedra Pediatrii – jednostka koordynująca Klinika Chorób Zakaźnych i Neurologii Dziecięcej, III Katedra Pediatrii Klinika Pneumonologii, Alergologii Dziecięcej i Immunologii Klinicznej, III Katedra Pediatrii Klinika Onkologii, Hematologii i Transplantologii Pediatricznej, II Katedra Pediatrii					
Koordynator przedmiotu	dr n. med. Natalia Kobelska- Dubiel	Osoba zaliczająca	Prof. dr hab. med. Jarosław Walkowiak			
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy	Semestr zimowy i letni	Rodzaj zajęć i liczba godzin	Wykłady 15	Seminaria 15	Ćwiczenia 45
Obszar nauczania	medycyna, pediatria					
Cel kształcenia	Uzyskanie wiedzy dot. niektórych zagadnień propedeutyki pediatrii oraz elementów gastroenterologii dziecięcej i chorób metabolicznych, neurologii dziecięcej i chorób zakaźnych, hematoonkologii dziecięcej oraz pneumonologii i alergologii. Badanie podmiotowe i przedmiotowe dziecka. Odrębności morfologiczno-fizjologiczne w wieku rozwojowym. Choroby poszczególnych narządów i układów w wieku rozwojowym. Patofizjologia okresu noworodkowego. Wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie. Ocena rozwoju psychoruchowego dziecka; nieprawidłowości rozwoju psychoruchowego, psychicznego oraz zaburzenia zachowania. Zasady racjonalnego żywienia dzieci zdrowych i chorych. Działania profilaktyczne w wybranych stanach chorobowych. Immunoprofilaktyka czynna u dzieci i młodzieży. Elementy pediatrii społecznej. Opieka nad dzieckiem przedszkolnym i szkolnym.					
Treści programowe	Wykłady 1. Choroby trzustki u dzieci. 2. Stany napadowe u dzieci z uwzględnieniem drgawek gorączkowych, padaczki wieku rozwojowego, napadów nie padaczkowych. 3. Diagnostyka różnicowa w pediatrii na przykładzie stanów gorączkowych, hipertransaminazemii i powiększenia węzłów chłonnych. 4. Wprowadzenie do chorób układu oddechowego u dzieci. 5. Wprowadzenie do chorób alergicznych u dzieci. 6. Niedokrwistości i skazy krwotoczne wieku dziecięcego. 7. Naturalne i sztuczne żywienie niemowląt. Żywienie dojelitowe i pozajelitowe. 8. Gorączka u dzieci.					
	Seminaria 1. Wywiad lekarski i badanie przedmiotowe w pediatrii. 2. Szczepienia ochronne u dzieci. Profilaktyka poekspozycyjna chorób zakaźnych. 3. Wczesne objawy chorób nowotworowych. Ostra biegunka u dzieci. 4. Badania przesiewowe selektywne i populacyjne w chorobach metabolicznych. Krzywica i tężyczka u dzieci. 5. Ocena rozwoju dziecka w pierwszym roku życia. Mózgowe porażenie dziecięce. Choroby wysypkowe u dzieci – różnicowanie. 6. Alergia pokarmowa. Bóle brzucha u dzieci. 7. Semiotyka – kaszel, świszczący oddech, stridor, duszność, ból w klatce piersiowej, plwocina. 8. Choroba refluksowa przełyku. Zaburzenia czynnościowe przewodu pokarmowego. Zaparcia. 9. Celiakia u dzieci. Nietolerancja laktozy.					

	10. Nieswoiste zapalenia jelit u dzieci. Krwawienie z przewodu pokarmowego u dzieci.
	Ćwiczenia 1. Nauka zbierania wywiadu u dzieci. Część ogólna badania przedmiotowego. 2. Badanie szczegółowe głowy i szyi. 3. Badanie klatki piersiowej. 4. Badanie brzucha i narządów moczowo-płciowych. 5. Wybrane elementy badania neurologicznego. 6. Zapoznanie studentów z pracą poradni dziecięcej specjalistycznej na przykładzie poradni gastroenterologicznej lub metabolicznej. 7. Zapoznanie studentów z badaniami wykonywanymi w Pracowni Analityki Klinicznej i Badań Czynnościowych Przewodu Pokarmowego (pH-metria, testy oddechowe) oraz w Pracowni Endoskopii Przewodu Pokarmowego 8. Problemy dziecka w przedszkolu. Obserwacja rozwoju psychoruchowego i zachowania dzieci przedszkolnych. Nauka nawiązywania kontaktu z dziećmi. 9. Badania przesiewowe u dzieci szkolnych. 10. Praktyczne aspekty diagnostyki laboratoryjnej w pediatrii.
	Inne
Formy i metody dydaktyczne	wykłady, seminaria, ćwiczenia
Forma i warunki zaliczenia	Obecność na seminariach i ćwiczeniach jest sprawdzana codziennie przez osoby prowadzące w/w zajęcia i potwierdzana w książeczce ćwiczeń studenta po zakończeniu tych zajęć. Nieobecność usprawiedliwiona (do 2 dni zajęć) wiąże się z koniecznością odrobienia seminarium z inną grupą studencką. Nieobecność nieusprawiedliwiona (do 2 dni zajęć) na seminariach i ćwiczeniach pociąga za sobą konieczność odrobienia seminariów i ćwiczeń z inną grupą studencką. W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się możliwość innej formy zaliczenia wiadomości z zakresu seminarium (ustnej lub pisemnej) u osoby prowadzącej dane seminarium (wyłącznie po decyzji Kierownika Jednostki Dydaktycznej lub Koordynatora Przedmiotu). Jeżeli nieobecność na zajęciach przekracza 2 dni, student odrabia całość ćwiczeń z inną grupą studencką. W wyjątkowych sytuacjach decyzję dotyczącą sposobu odrabiania zajęć podejmuje Kierownik Jednostki Dydaktycznej. Dwa spóźnienia równoznaczne z jedną nieobecnością i student odrabia dodatkowo 1 dzień ćwiczeń z inną grupą studencką (po uzgodnienia z koordynatorem przedmiotu). Decyzja dotycząca sposobu i czasu odrobienia nieobecności na zajęciach każdorazowo wymaga zgody Kierownika Jednostki Dydaktycznej i/lub Koordynatora Przedmiotu. Niedopuszczalna jest samowolna zamiana grupy i podgrupy studenckiej. Kolokwium wstępne i kolokwium końcowe przeprowadzane są w formie testowej (test jednokrotnego wyboru). Liczba pytań na kolokwium wstępnym wynosi 20, na kolokwium końcowym 40. Prawidłowa odpowiedź na 1 pytanie równa się

	uzyskaniu 1 pkt. Łącznie student może uzyskać 60 pkt. Dla zaliczenia przedmiotu ustalono granicę 39 pkt. (65%). Kryteria ocen: •57-60 pkt - bardzo dobry •53-56 pkt - ponad dobry •48-52 pkt - dobry •44-47 pkt - dość dobry •39-43 pkt - dostateczny W przypadku nie zaliczenia kolokwium końcowego student zobowiązany jest do ponownego przystąpienia do zaliczenia pisemnego w terminie uzgodnionym z koordynatorem przedmiotu.
Literatura podstawowa	1. Krawczyński M.: Propedeutika Pediatrii. PZWL 2009. 2. Obuchowicz A.: Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii. PZWL 2010. 3. Kawalec W., Grenda R., Ziółkowska H. (red.) Pediatria. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2013. 4. Socha P, Lebensztejn D., Kamińska D. (red.): Gastroenterologia dziecięca. Podręcznik do specjalizacji. Media Press, Warszawa 2016. 5. Dobrzańska A., Ryżko J. (red.): Pediatria. Podręcznik do Państwowego Egzaminu Lekarskiego i Państwowego Egzaminu Specjalizacyjnego, wyd. II. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2014.
Literatura uzupełniająca	1. Kawalec W., Milanowski A. (red.): Diagnostyka różnicowa najczęstszych objawów w praktyce pediatrycznej. WL PZWL W-wa 2003. 2. Żywnienie dzieci w zdrowiu i chorobie. Wyd. I pod redakcją Mariana Krawczyńskiego. Wyd. HELP MED. Kraków 2008. 3. Lissauer T., Clayden G.: Pediatria. Elsevier Urban&Partner 2009.

Numer efektu kształcenia	Efekty kształcenia	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia
E W01	zna uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób	kolokwium
E W02	zna zasady żywienia dzieci zdrowych i chorych, szczepień ochronnych i prowadzenia bilansu zdrowia dziecka.	
E W03	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci: a) krzywicy, tężyczki, drgawek c) ostrych i przewlekłych chorób górnych i dolnych dróg oddechowych, wad wrodzonych układu oddechowego, gruźlicy anafilaktycznego, obrzęku naczynioworuchowego d) niedokrwistości, skaz krwotocznych, stanów niewydolności szpiku, chorób nowotworowych wieku dziecięcego, w tym guzów litych typowych dla wieku dziecięcego e) ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunek, zaparc, krwawień z przewodu pokarmowego,	

	choroby wrzodowej, nieswoistych chorób jelit, chorób trzustki, cholestaz i chorób wątroby oraz innych chorób nabytych i wad wrodzonych przewodu pokarmowego h) mózgowego porażenia dziecięcego, zapaleń mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych, padaczki, i) najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego	
E W04	zna zagadnienia: dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego, upośledzenia umysłowego, zaburzeń zachowania: zaburzeń lękowych i emocjonalnych, psychoz, uzależnień, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci - tylko upośledzenie umysłowe, zaburzenia zachowania, zaburzenia odżywiania i wydalania u dzieci	
E W06	zna najczęściej występujące stany zagrożenia życia u dzieci oraz zasady postępowania w tych stanach	
E W32	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, nabytym niedoborze odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych	
W35	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach dziedzicznych	
E W36	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach i specyficznych problemach w praktyce lekarza rodzinnego	
E W37	zna rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej oraz zasady pobierania materiału do badań	
E W38	zna podstawy teoretyczne i praktyczne diagnostyki laboratoryjnej	
E W39	zna i rozumie możliwości i ograniczenia badań laboratoryjnych w stanach nagłych	
E W40	wymienia wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej	
	UMIEJĘTNOŚCI	
E U02	przeprowadza wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną	kolokwium
E U04	przeprowadza badanie fizykalne dziecka w każdym wieku	
E U07	ocenia stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta	
E U 09	zestawia pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych	
E U10	ocenia stopień zaawansowania dojrzewania płciowego	
E U11	przeprowadza badania bilansowe	
E U12	przeprowadza diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci	
E U13	ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta	
E U14	rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia;	
E U15	rozpoznaje stan po spożyciu alkoholu, narkotyków i innych używek - w pediatrii	
E U16	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i	

	profilaktyczne	
E U17	przeprowadza analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi	
E U18	proponuje indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych oraz inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej;	
E U20	kwalifikuje pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego	
E U23	proponuje program rehabilitacji w najczęstszych chorobach	
E U24	interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń	
E U25	stosuje leczenie żywieniowe (z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego)	
E U26	planuje postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie przenoszone drogą krwi	
E U27	kwalifikuje pacjenta do szczepień	
E U28	pobiera materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej	
E U29	wykonuje podstawowe procedury i zabiegi lekarskie, w tym: a) pomiar temperatury ciała, pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego b) monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, puls oksymetrię	
E U30	asystuje przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów lekarskich: a) przetoczenie preparatów krwi i krwio pochodnych e) nakłuciu lędźwiowym, f) biopsji cienkoigłowej, oraz interpretuje ich wyniki	
E U32	planuje konsultacje specjalistyczne	
E U38	prowadzi dokumentację medyczną pacjenta	
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
D W06	rozumie funkcjonowanie instytucji medycznych oraz społeczną rolę lekarza	
D W15	zna zasady pracy w grupie	
D U11	komunikuje się ze współpracownikami zespołu, udzielając konstruktywnej informacji zwrotnej i wsparcia	
Nakład pracy studenta		Liczba godzin 75
Data opracowania sylabusu: 3.07.2017		Osoba przygotowująca sylabus: prof. dr hab. med. Jarosław Walkowiak, dr n. med. Natalia Kobelska-Dubiel

15. Szczegółowa organizacja zajęć:

Podział grupy studenckiej na podgrupy dokonywany jest po uzgodnieniu z koordynatorem przedmiotu w pierwszym dniu zajęć.

Zajęcia kliniczne odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 13.00 z 30 minutową przerwą (przerwa w godz. 10:45-11:15):

8:00-8/45 - 9:30 – seminarium dla całej grupy

8:45/9:30 - 13:00 - ćwiczenia w systemie rotacyjnym dla poszczególnych podgrup (A,B,C,D,E):

- Klinika Gastroenterologii Dziecięcej i Chorób Metabolicznych UM - 31 godz. (w tym: ćwiczenia w oddziale i poradniach przyszpitalnych - 10 godz., ćwiczenia w Pracowni Endoskopii Przewodu Pokarmowego - 5 godz., ćwiczenia w Pracowni Analityki Klinicznej i Badań Czynnościowych Przewodu Pokarmowego - 4 godz., ćwiczenia w przedszkolu - 4 godz., ćwiczenia w szkole - 4 godz., ćwiczenia z zakresu diagnostyki laboratoryjnej w pediatrii - 4 godz.)

- Klinika Chorób Zakaźnych i Neurologii Dziecięcej UMP - 14 godz. (ćwiczenia w oddziale)

16. Podpis osoby odpowiedzialnej za nauczanie przedmiotu lub koordynatora

17. Podpisy osób współodpowiedzialnych za nauczanie przedmiotu (w przypadku przedmiotów koordynowanych)